



Exempel kostnadsmodulen

– tariff med toppeffekt

Lathund, Vitec Energiuppföljning

Reviderad: 2025-10-03

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Förberedelser.....	4
Analysera tariffen	4
Skapa förbrukningsslag	4
Skapa effekträkneverk på elmätarna.....	5
Alternativ 1: Beräkna månadens toppeffekt automatiskt	5
Alternativ 2: Importera eller registrera månadens toppeffekt.....	6
Skapa tariffmall.....	6
Registrera leverantören, tariffen och avgifterna	8
Registrera leverantören	8
Registrera tariffen	9
Registrera den första avgiftsperioden och -avgifterna	10
Registrera efterföljande avgiftsperioder och -avgifter	13

Bakgrund

Detta exempel visar hur man kan lägga upp en tariff som innehåller priskomponenterna fast avgift, rörlig avgift och månadens toppeffekt.

Som exempel används en verklig elnätstaxa för effektabonnemang lågspänning för 2025.

Effektabonnemang lågspänning

Fast avgift (1) kr/månad	Månads-effektagift (2) kr/kW	Elöverföring öre/kWh
896,00	69,68	9,00

1. I den fasta avgiften ingår elsäkerhetsavgift med 11,10 kr/år, nätövervakningsavgift med 4,35 kr/år samt elberedskapsavgift med 39,20 kr/år.
 2. Månadseffektagift erläggs för högsta utnyttjad timeffekt under varje månad.
- Vid byte från mätarsäkring mindre än 80 A till mätarsäkring större eller lika med 80 A ska mätplatsen byggas om för strömtransformatormätning. För ombyggnad av mätplats och tillhörande kostnader ansvarar kunden.
- Vid inflyttning debiteras flyttavgift med 250,00 kr. Gäller ej vid nyanslutning.

Förberedelser

Analysera tariffen

Läs tariffen och alla de fotnoter som finns, för att ta reda på **vad ni ska betala** och **hur denna kostnad räknas ut**. Vid behov kan man också titta på en månadsfaktura för att se vilka kostnadsposter som finns. Denna kunskap används sedan för att förbereda mätare och tariffmall.

Denna tariff innehåller tre priskomponenter:

- **Fast avgift (kr/mån)**
Avgiften är lika stor för alla effektabonnemang, och för alla årets månader
- **Månadseffektavgift (kr/kW)**
Avgiften är individuell för varje mätare och debiteras månadsvis, baserad på den högsta utnyttjade timeffekten. Eftersom effekten varierar varje månad, är det enklast att lagra den på ett räkneverk på mätaren. Då kan månadseffekten antingen importeras från energiföretaget eller bestämmas från uppmätta timvärden.
- **Elöverföring (öre/kWh)**
Avgiften är rörlig och baseras på den registrerade energiförbrukningen på varje mätare.

Skapa förbrukningsslag

För att kunna beräkna kostnaderna behövs två uppmätta värden på varje elmätare, energiförbrukning (kWh) och månadseffekt (kW). Om mätarna inte har effekträkneverk, behöver man börja med att se till att det finns ett förbrukningsslag för att kunna mäta detta.

Här går det bra att använda alla förbrukningsslag som ligger under **Effekt (kW)** och det gör ingen skillnad vilken förbrukningsslagsgrupp det är placerat i (Effekt, Toppeffekt eller någon annan grupp). I nedanstående exempel har det nya förbrukningsslaget **Månadseffekt** skapats i gruppen **Toppeffekt**.

Redigera förbrukningsslag

Standard Kontovärden

Namn: Månadseffekt

Kortnamn: MånEffek

Nummer: 15041

Enhet: kW * 1 = kW Effekt

☐ Klimatkorrigering

☐ Redovisa medelvärde ⓘ

Rapporter

☐ Autoskalning

Enhet belopp: kW

Enhet nyckeltal: kW

Ta bort Spara Stäng

Skapa effekträkneverk på elmätarna

För att kunna beräkna kostnaderna behövs två uppmätta värden på varje elmätare. Här förutsätts att dessa finns på räkneverk 1 och 2 på mätarna:

1. Energiförbrukning (kWh)
2. Månadseffekt (kW)

Alternativ 1: Beräkna månadens toppeffekt automatiskt

Om mätarens räkneverk 1 registrerar timvärden, går det att automatiskt beräkna månadens toppeffekt och spara den på ett räkneverk.

Inställningen **Beräkna toppeffekt automatiskt** finns i mätaregenskaperna, på fliken **Mätarinformation**. För att slå på denna funktion måste mätaren vara definierad som en timmätare. Om det inte redan finns ett räkneverk för att registrera effekt får man frågan om att först skapa räkneverket och därefter beräkna mätarens toppeffekter.

The screenshot shows the 'Mätarinformation' tab in the Vitec software. The meter is 'El 05 Granövägen 23'. The 'Beräkna toppeffekt automatiskt' checkbox is checked. A dialog box asks: 'Det finns inget räkneverk för lagring av toppeffekt. Vill du skapa ett?' with 'Ja' and 'Nej' buttons.

Mätarinformation Räkneverk Baslast Fördelning Leverantör Budget Moms Miljö Rådata Noteringar Prognos

Fastighet: 1007 Decimalen 17
Mätarplats: Elrummet
Namn*: El 05 Granövägen 23
Abonnentnummer:
Avläsare: Viictor Vi
Kommentar:

Avläsningar
Intervall: Timme
Schema: Alla månader
Beräkna konflikter utifrån: - Använd systeminställning -
Prioritet: 3
☐ Dölj i avläsningar och blankett

Mätaralternativ
☐ Negativ förbrukning
☐ Udmätare utan avdrag
☐ Udmätare med avdrag
☒ Beräkna toppeffekt automatiskt
-Välj/sök huvudmätare-

Klimatkorrigering
Klimator: Södertälje
Typbyggnad, kylindex: -- Ingen vald --
Balanstemperatur: +17°C (baspaketet)

Geografi
Longitud:
Latitud:
Säkringsanordning:
Säkringsgrän:

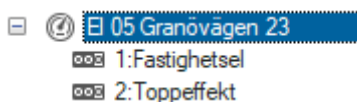
Nycklar
Export:
Import: 735999248006015260
Beteckning 1: 148-el05-me01
Beteckning 2: 735999248006015260
Beteckning 3: Tvättstuga

Mätarens relationer till andra mätare
..... Mätare El 05 Granövägen 23 saknar relation till andra mätare

Logg... Ok->Nästa Ok Avbryt

The screenshot shows two windows from the Vitec software. The top window, titled 'Välj förbrukningsslag till toppeffekträkneverk', has a dropdown menu for 'Förbrukningsslag' with options 'Effekt', 'Toppeffekt', and 'Månadseffekt'. The bottom window, titled 'Fråga', contains a question mark icon and the text 'Vill du beräkna mätarens toppeffekter nu?'. Below the text are two buttons: 'Ja' and 'Nej'.

När detta är genomfört, har mätaren två räkneverk:



Tips! Slå på beräkning av toppeffekt på många timmätare

Om beräkning av toppeffekt ska slås på för många mätare, kan en av Vitecs integrationskonsulter hjälpa till med att scripta in detta.

Tips! Månads- eller timmesmätning

För att kunna välja **Beräkna toppeffekt automatiskt**, måste mätaren vara definierad som en timmesmätare. När inställningen är gjord, effekträkneverket har skapats och den första beräkningen av toppeffekt är genomförd går det att ställa tillbaka mätaren till månadsintervall om man vill. Det påverkar inte mätarens möjligheter att registrera timmesvärden och beräkningen av månadens toppeffekt kommer ändå att göras framöver.

Alternativ 2: Importera eller registrera månadens toppeffekt

Om mätaren endast registrerar månadsvärden, kan inte månadens toppeffekt beräknas automatiskt från de värden som har registrerats på räkneverk 1.

Om förbrukningsdata importeras från energiföretaget via fil eller API, skulle uppgifter om månadens toppeffekt kunna importeras på samma sätt. Det går också att sätta upp en separat import av månadseffekten, till exempel en import av en ny filtyp, förutsatt att energiföretaget kan leverera uppgifter via fil. Här behöver möjligheterna utredas tillsammans med energiföretaget.

Om mätaren avläses manuellt, kan även månadens toppeffekt anges manuellt. Här skulle man till exempel kunna utgå från de uppgifter som finns på månadsfakturan och mata in månadseffekten via Avläsningar eller Avläsningshistorik.

Skapa tariffmall

I tariffmallen definierar man vilka fasta avgifter och debiteringsavgifter som finns i tariffen. Genom att skapa en unik tariffmall för just denna tariff kan man göra det lättare att lägga in framtida priser i tariffen. Då kan rubrikerna anpassas så att priskomponenterna har samma namn i Energiuppföljning som de har i energiföretagets taxebild.

Tariffmallarna återfinns under Meny → Grunddata → Kostnad och Miljö → Tariffmallar.

Har du påbörjat arbetet med att lägga till en ny tariff, kan tariffmallen även redigeras från tariffen, så länge som det inte finns några avgiftsperioder.

Redigera

Namn: Mälarenergi (elnät)

Kommentar:

Fasta avgifter
(årliga avgifter eller andra fasta avgifter som inte debiteras per enhet av något, max 4 st)

Namn (fast avgift 1)

Fast avgift

Namn (fast avgift 2)

Namn (fast avgift 3)

Namn (fast avgift 4)

Debiteringsavgifter
(avgifter som debiteras per någonting, t ex. Månadseffektavgift (kr/kw))

Namn Debiteringstyp (vad avgiften debiteras per, t ex kw.st)

Namn Debiteringstyp (vad avgiften debiteras per, t ex kw.st)

Namn Debiteringstyp (vad avgiften debiteras per, t ex kw.st)

Namn Debiteringstyp (vad avgiften debiteras per, t ex kw.st)

Förhandsgranskning tariffmall

Månad	Fast avgift
jan	0
feb	0
mar	0
apr	0
maj	0
jun	0
jul	0
aug	0
sep	0
okt	0
nov	0
dec	0

Ny Ta bort Spara

Stäng

En ny tariffmall för denna elnätstariff bör innehålla en fast avgift.

I förhandsgranskningen av tariffmallen kan man se hur det kommer att se ut när man registrerar tariffen.

Tips! Anpassa en befintlig tariffmall

Tariffen innehåller två typer av avgifter: En fast avgift och två rörliga avgifter (energi och effekt). Här skulle det alltså fungera bra att använda den inbyggda tariffmallen EI – fast och rörlig.

Det går givetvis att redigera den inbyggda tariffmall som passar bäst ihop med den aktuella tariffen, till exempel byta namn på tariffmallen och ändra namnet på de fasta avgifterna så att de överensstämmer med leverantörens tariff.

Tips! Glöm inte moms och energiskatt

Moms och energiskatt registreras under Meny → Grunddata → Kostnad och Miljö → Leverantör och finns sedan valbara när man registrerar avgiftsperioder. Glöm inte att titta över och vid behov justera dessa årsvis.

Aktuella energiskatter finns på Skatteverkets hemsida.

Registrera leverantören, tariffen och avgifterna

Registrering av leverantören, dess olika tariffer och avgifter för olika tidsperioder görs under Meny → Grunddata → Kostnad och Miljö → Leverantör.

Registrera leverantören

Välj att registrera en ny leverantör, och ge den nya leverantören ett namn.

I fönstret **Leverantör av** ska alla mediaslag som har rörliga avgifter i leverantörens tariff markeras. Enkelt beskrivet kan man säga att för varje kryss som man anger här, ska det finnas ett räkneverk på mätaren. I detta fall finns det två rörliga avgifter, för elenergi och månadseffekt, och mätarna är förberedda med två räkneverk för detta.

The screenshot shows the 'Redigera Leverantörer' window. On the left is a list of suppliers, with 'MälarEnergi (elnät)' selected. The main area is titled 'Leverantör' and contains a 'Namn' field with 'MälarEnergi (elnät)' and a 'Kommentar' field. Below this is the 'Leverantör av' section, which lists various media types with checkboxes. The 'Effekt' and 'El' checkboxes are checked. At the bottom, there are buttons for 'Ny leverantör', 'Ny period', 'Ny tariff ...', 'Nya Miljövärden', 'Ta bort leverantör', 'Spara', and 'Stäng'. The 'Ny leverantör' button is highlighted with a red box.

När leverantören sparas, skapas automatiskt en tariff för miljövärden. Denna gäller för samtliga mätare som är kopplade till leverantören.

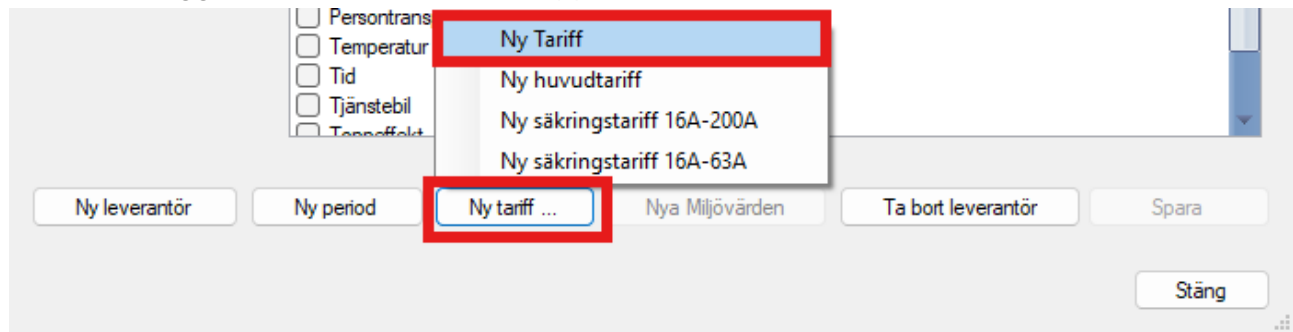
Tips! Lägg upp elnäts- och elhandelsbolagen som olika leverantörer

Även om ni har samma företag som elnäts- och elhandelsbolag är det en fördel att lägga upp detta som två olika leverantörer. Det gör det möjligt att koppla två olika tariffer (elhandel respektive elnät) till samma mätare. Det är betydligt enklare att lägga upp de två tarifferna oberoende av varandra, och det blir också enklare om man i framtiden byter elhandelsbolag.

Registrera tariffen

Leverantören kan ha en eller flera kostnadstariffer som antingen kan vara uppbyggda helt fristående från varandra, eller dela gemensamma egenskaper genom en huvudtariff. För el finns också en förberedd struktur för säkringstariffer.

I detta fall läggs en ny fristående tariff upp.



Ge den nya tariffen ett namn och se till att välja den förberedda tariffmallen.

I fältet **Tariffen avser förbrukning av**, visas att tariffen har rörliga avgifter för effekt och el. Här är det viktigt att förbrukningarna ligger i samma ordning som mätarnas räkneverk, dvs att det som står på position 1 återfinns på mätarens räkneverk 1. Om de ligger i fel ordning, kan man ta bort och lägga till förbrukningsgrupperna tills ordningen blir rätt. För denna effekttariff behöver två justeringar göras:

1. Förbrukningsgruppen Effekt tas bort.
Förbrukningsgruppen El flyttas då upp till position 1, vilket överensstämmer med att elförbrukningen ligger på mätarens räkneverk 1.
2. Förbrukningsgruppen Effekt läggs till igen.
Den hamnar då på position 2, vilket överensstämmer med att månadseffekten ligger på mätarens räkneverk 2.

Dubbelkolla också att enheten på förbrukningarna överensstämmer med mätarnas enhet.

För att det ska bli enklare att lägga in avgifterna, kan man också justera förbrukningarnas namn så att de överensstämmer med vad de kallas i leverantörens prislista. För denna effekttariff görs två justeringar av namnen:

1. El byts till Elöverföring
2. Effekt byts till Månadseffekt

Under **Förhandsgranskning av tariff** visas hur det kommer att se ut när avgifterna ska matas in.

Redigera Leverantörer

Tariff Avgifter Mätare

Tariffnamn: Effekttariff lågspänning

Tariffmall: Mälarenergi (elnät)

Kommentar:

Tariffen avser förbrukning av

Pos	Namn	Förbrukningsgrupp	Enhet
1	Elöverföring	El	kWh
2	Månadseffektavgift	Effekt	kW

Effekt

Lägg till Ta bort

Förhandsgranskning av tariff

Månad	Elöverföring (kr/kWh)	Månadseffektavgift (kr/kW)	Fast avgift (kr/(år,mån))*
jan			
feb			
mar			
apr			
maj			
jun			
jul			
aug			
sep			
okt			
nov			
dec			

*från mall

Ny leverantör Ny period Ny tariff ... Nya Miljövärden Ta bort tariff Spara Stäng

Registrera den första avgiftsperioden och -avgifterna

Avgiftsperioder och avgifter registreras på fliken Avgifter.

Eftersom avgifter förändras över tid, gäller alla avgifter från och med ett givet datum. Om det inte anges ett slutdatum, gäller avgifterna tills vidare.

Lägg till en ny avgiftsperiod för 2025.

Redigera Leverantörer

Tariff Avgifter Mätare

Avgiftsperioder

Period	Elöverföring (kr/kWh)	Månadseffektavgift (kr/kW)	Fast avgift (kr/mån) (kr)
--------	-----------------------	----------------------------	---------------------------

Skapa ny avgiftsperiod

Skapa en ny avgiftsperiod med procentuell prisförändring för Effekttariff lågspänning

Välj avgiftsperiod:

2025

Procentuell förändring för avgifter från föregående period

Fasta: 0 % Rörliga: 0 %

Avbryt Skapa

☒ Fyll lika nedåt ☐ Avgifter inklusive moms

Ny leverantör **Ny period** Ny tariff ... Nya Miljövärden Ta bort period Spara

Stäng

Justera momstyp och energiskatt.

Använd sedan prislistan för att mata in de avgifter som gäller för året. Notera att:

- Den fasta avgiften kan anges som en års- eller månadsavgift. I detta fall, se till att kryssrutan **Månadsavgift** är förbockad.
- Vilken enhet som ska användas för kostnaden och den rörliga förbrukningen framgår i tabellhuvudet.

Grundenheten för kostnad är kr. Grundenheten för mätarens rörliga förbrukning beror på vad som mäts. Som exempel kan energi mätas antingen i kWh eller MWh. Var extra uppmärksam på vilken enhet som ska användas, framför allt om priset i leverantörens prislista är angiven i öre, eller om grundenheten för det som mäts är MWh.

Redigera Leverantörer

Tariff Avgifter Mätare

Avgiftsperioder

Period	Elöverföring (kr/kWh)	Månadseffektavgift (kr/kW)	Fast avgift (kr)
2025-01 - Tillsviare	0.000	0.000	0/mån

☐ Visa budgetperioder

Fr.o.m. 2025-01-01 Till Tillsviare

Momstyp Moms 25% Energiskatt Energiskatt

Avgifter för perioden

Månad	Elöverföring (kr/kWh)	Månadseffektavgift (kr/kW)	Fast avgift (kr/mån)
jan	0.0900	69.6800	896.0000
feb	0.0900	69.6800	896.0000
mar	0.0900	69.6800	896.0000
apr	0.0900	69.6800	896.0000
maj	0.0900	69.6800	896.0000
jun	0.0900	69.6800	896.0000
jul	0.0900	69.6800	896.0000
aug	0.0900	69.6800	896.0000
sep	0.0900	69.6800	896.0000
okt	0.0900	69.6800	896.0000
nov	0.0900	69.6800	896.0000
dec	0.0900	69.6800	896.0000

☐ Årsavgift (12 lika delar)
☐ Årsavgift (dagvis)
☒ Månadsavgift

☒ Fyll lika nedåt ☐ Avgifter inklusive moms

Ny leverantör Ny period Ny tariff ... Nya Miljövärden Ta bort period Spara Stäng

Tips! Använd kryssrutan "Fyll lika nedåt"

Alla priskomponenter kan anges månadsvis, dvs de kan ha olika priser för olika månader. Detta kan utnyttjas till exempel om priset är olika för sommar- och vintermånader, eller om prislstan förändras under året.

Om man vill ange samma pris för flera månader i rad, är det arbetsbesparande att bocka för kryssrutan *Fyll lika nedåt*. Då kommer alla rutor nedanför den som är markerad att få samma pris.

Tips! Använd kryssrutan Avgifter inklusive moms

Se till att kryssrutan *Avgifter inklusive moms* är förbockad om leverantören har angivit sina priser inklusive moms.

Om du anger priser inklusive moms och sparar tariffen, kan du se priset exklusive moms genom att ta bort boken. Här gäller givetvis också det motsatta: Om du anger priset exklusive moms, kan du se priset inklusive moms genom att bocka för kryssrutan *Avgifter inklusive moms*.

okt	0.0000
nov	0.0000
dec	0.0000

☒ Fyll lika nedåt ☐ Avgifter inklusive moms

Ny leverantör **Ny period** Ny tariff ...

Registrera efterföljande avgiftsperioder och -avgifter

När den första avgiftsperioden existerar och kommande avgiftsperioder ska läggas till, görs det i princip på samma sätt som ovan, med tre skillnader:

- När man lägger till en ny avgiftsperiod, kommer den tidigare perioden automatiskt att få ett till-och-med-datum.
- Inställningarna för momstyp, energiskatt och om den fasta avgiften är en månads- eller årsavgift hämtas automatiskt från den tidigare avgiftsperioden. Här behöver man alltså bara justera om det har skett några ändringar.
- Vid starten hämtas alla avgifter från den förra avgiftsperioden. Det underlättar om det finns avgifter som är lika stora som förra perioden. Det är också lättare att se vilken storleksordning det brukar vara på avgifterna och risken att ange avgiften i fel enhet minskar.

Tips! Gör en procentuell uppräknig av priset

När du anger en framtida avgiftsperiod där leverantören ännu inte har några priser, till exempel en avgiftsperiod för nästa år, kan du ange en procentuell förändring. Då används den senaste existerande avgiftsperioden som underlag, och fasta och rörliga avgifter räknas upp eller ner med den procentsats som du anger. Dessa prognosavgifter kan du använda tillsammans med prognosen för förbrukningen, för att göra en budget för nästa år.

När leverantören sedan offentliggör sin verkliga prislista för nästa år, kan du justera avgifterna till det verkliga priset.

Skapa ny avgiftsperiod

Skapa en ny avgiftsperiod med procentuell prisförändring för Effekttariff lågspänning

Välj avgiftsperiod:

2025

Procentuell förändring för avgifter från föregående period

Fasta: 0 % Rörliga: 0 %

Avbryt Skapa